О Т Ч Е Т

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ

за 2021 г.

Философията на приобщаващото образование поставя необходимостта пред педагогическите специалисти за придобиване на компетентности, свързани с новите нормативни промени, както и осмисляне на собствения си педагогически опит с родители, добрите си практики, възможностите за развитие на тези практики и обогатяването им с нови идеи. Приобщаващото образование изисква разширяване на кръга от педагогически специалисти в екипна работа като основен подход в неговата реализация.

Дейностите за отчетния период за подкрепа за личностно развитие са координирани от Община Вълчедръм, 6 детски градини, 4 основни училища, 1 средно училище, 1 професионална гимназия, център за подкрепа за личностно развитие - ЦПЛР-ОДК – Вълчедръм.

Принос за изпълнение на Годишния план имат Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (РЦПППО) - Монтана, Регионално управление на образованието (РУО) - Монтана, Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) - Вълчедръм, Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП), Отдел „Закрила на детето“ (ОЗД) и др.

Поради разнообразен обем от дейности, извършени от посочените институции в сферата на подкрепата за личностно развитие, в настоящия отчет са посочени най-значимите от тях, очертаващи профила и спецификата на предоставената през 2021 година обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците в Община Вълчедръм.

Оперативна цел 1: Осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за учене и пълноценно развитие на способностите и уменията на децата и учениците в съответствие с индивидуалните образователни потребности.

1. Оценяване на индивидуалните потребности на децата учениците и определяне на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

В образователните институции на територията на община Вълчедръм за отчетния период са изпълнявани нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно чл. 16 от Наредба за приобщаващото образование по отношение идентифицирането на обучителни затруднения у децата и учениците. Дейностите за обща подкрепа на децата и учениците са обсъждани и планирани от членовете на Екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР).

Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 г. до 3 г. и 6 м. като вид подкрепа се извършва от обучени специалисти в процеса на предучилищното образование на децата, постъпващи в детската градина за първи път. Ранното оценяване на потребностите и превенцията на обучителните затруднения се осъществява чрез различни инструменти от педагогическите специалисти. Важна роля имат и родителите като партньори за споделяне на наблюдения от развитието на детето, предоставяне на своевременна информация за здравословното му състояние, продължаване на подкрепата на детето у дома в семейна среда. Във всички детски градини има обучени специалисти за провеждането на скрининг теста на децата от 3 г. до 3 г. и 6 м., който е задължителен, но се провежда само след информираното съгласие на родителите. Проследява се периодично напредъка на децата, диагностицира се нивото им на развитие при постъпване в детската градина, в началото и в края на всяка учебна година. За децата, на които не е извършен скрининг тест до 3 г. и 6 м., преди постъпване в първи клас, на 5 г. или на 6 г. възраст, се извършва оценка на потребността от подкрепа за

постъпване в училище. Документите, събрани и изготвени на базата на наблюдения, тестове и диагностициране, подпомагат аргументирано и своевременно предложение за адекватен вид подкрепа на детето в образователната институция. Развиват се силните страни на детето и се подкрепят областите от развитието му, нуждаещи се от подобрение.

Резултатите от предучилищната подготовка са проследявани в началото на учебната година с набор тестове, съобразени с възрастовата група - диагностика на входящото ниво по различните образователни направления.

Броя на ситуациите по български език и литература в детските градини е увеличен, поради наличието на висок процент деца, чийто майчин език не е български. На ниво община институциите си сътрудничат и взаимодействат при реализирането на дейностите, свързани с подкрепата за личностно развитие. С цел обезпечаване на специалисти за оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности (СОП), детските градини и училищата работят в тясно сътрудничество и взаимодействие с Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – Монтана. РЦПППО – Монтана събира, анализира, обобщава и предоставя информация, свързана с процеса на приобщаващо образование; формира база-данни за специалистите, които предоставят допълнителна подкрепа за област Монтана.

Прецизирани са степента и вида на увреждане на децата със специални образователни потребности. Специалистите от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – Монтана - психолог, логопед, рехабилитатор на слуха и говора , сензорен и ерготерапевт съобразно изготвените графици са работили в определените часове за ресурсно подпомагане присъствено, или в електронна среда.

2. Осигуряване на обща подкрепа на децата и учениците с обучителни трудности в образователните институции.

Общата подкрепа на децата и учениците с обучителни трудности е насочвана към развиване на потенциала на всяко дете или ученик в детската градина или в училището, основно към ученици, имащи системни пропуски по даден учебен предмет, и за които е препоръчвано такова обучение в плана за подкрепа. План за подкрепа на учениците е изготвян във всяка образователна институция съобразно спецификата на идентифицираните случаи. Сформирани са екипи за подкрепа за личностно развитие (ПЛР), в които са включени специалисти от РЦПППО - Монтана: ресурсен учител, психолог, логопед. Потребностите от допълнителното обучение са определяни от учителя по предмета, а за учениците със специални образователни потребности - от Екип за подкрепа за личностно развитие(ЕПЛР).

Допълнителни часове и консултации по учебни предмети са организирани във всички училища на територията на Община Вълчедръм съгласно чл.17 от Наредбата за приобщаващо образование . Провеждането им е осъществявано извън редовните учебни часове по график, утвърден със заповед на директора, като родителите са уведомявани за графика на провеждане и необходимостта да осигурят присъствието на учениците. За децата, чието ниво на знания и умения не покрива изискванията държавните образователни стандарти на учебната програма по съответния учебен предмет, и за гарантиране на достойното им преживяване в социума е осигурена допълнителна работа през лятната

ваканция (по график). Допълнителното обучение по български език за децата, на които той не е майчин език е осигурено и чрез включване в проектни дейности. За децата с изявени дарби са сформирани групи за занимания по интереси. В проектни дейности са обхванати и немалка част от учениците за изминалата учебна година. В Центъра за подкрепа за личностно развитие се осъществява обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Тя се изразява във включване на децата и учениците в организирани обучителни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности на общинско, областно, национално равнище, включително през ваканциите.Обучението в центъра се осъществява в организационни педагогически форми, които работят по утвърден от директора план за обучение и са формирани с деца и ученици от една и съща или от различна възраст, разпределени в групи за обучение в зависимост от степента на подготовка на децата и учениците.

Образователната дейност в ЦПЛР-ОДК гр.Вълчедръм се осъществява съгласно План за обучение, като се спазва типовия план за обучение, регламентиран в Държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Учебният процес се организира и провежда в организационни педагогически форми:

- Масови – прояви и публични изяви: конкурси, изложения, турнири, игри, празници, образователни, концертни и развлекателни програми, други;
- Групови – школи, клубове и други;

Функцията на родителя в процеса на приобщаващото образование не се заключава единствено в присъствието на провежданите родителски срещи.

В образователните институции на територията на Община Вълчедръм за 2021г. са проведени различни по вид дейности и инициативи съвместно с родителите- дарителски кампании, празници, развлечения, тържества, здравни беседи, спортни състезания, открити уроци, тематични седмици, дискусии и беседи относно ранните бракове, наркотиците и алкохола. За успешното реализиране на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, през учебната 2020/2021 учебна година педагозите в община Вълчедръм са участвали в квалификационни дейности.

Библиотечно-информационното обслужване, като част от общата подкрепа, се осигурява чрез училищните библиотеки и читалищните библиотеки, които осигуряват на учениците свободен достъп до информация с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

3. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специално образователни потребности (СОП) в образователните институции.

През учебната 2020/2021г. ресурсното подпомагане на децата със специални образователни потребности обучавани в училищата на територията на община Вълчедръм

се осъществява от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование-Монтана и ресурсен учител към II ОУ „Иван Вазов“ гр.Вълчедръм.

Във всички образователни институции на територията на община Вълчедръм са създадени и функционират екипи за подкрепа на личностно развитие. Със заповеди на директорите на основание чл. 259, ал. 1, чл. 187, ал. 1 т. 5, ал. 2 т. 1 от Закон за предучилищно и училищно образование (ЗПУО) са сформирани ЕПЛР за всеки идентифициран случай на дете/ученик със СОП. В правомощията на ЕПЛР са вменени дейности за:

- Идентифициране на силните и слаби страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

- Изготвяне на оценка на индивидуалните потребности на ученика за всеки конкретен случай;

- Изготвяне и реализиране на план за подкрепа за всеки конкретен случай;

- Осъществяване на наблюдение и изготвяне на оценка за развитието на всеки конкретен случай;

Сред основните задачи на задачи на ЕПЛР са:

- Определяне формата на обучение за всеки конкретен случай;

- Определяне срока за предоставяне на допълнителна подкрепа;

- Определяне вида на допълнителната подкрепа;

- Очертаване силните страни, желания и интереси на ученика, неговите потенциални възможности, върху които да се изграждат навици, умения и знания, и в частност да се надграждат и/или развиват нови.

Към началото на учебната 2021/2022 година общия брой на децата със СОП, обучавани в детските градини и училища в Община Вълчедръм е 26 деца и ученици. От тях 14 са получили допълнителна подкрепа с ресурсно подпомагане от РЦПППО гр. Монтана, а 12 са с осигурена обща подкрепа от ресурсен учител назначен в съответното училище - II ОУ “Иван Вазов”, гр. Вълчедръм.

Таблица 1 : Брой деца и ученици със СОП през учебната 2020/2021 година

Вид и наименование на институцията	Населено място	Брой деца/ Ученици със СОП
Детска градина/ Училище		
ДГ „ Слънчице“	гр.Вълчедръм	1
ДГ „ Патиланци“	гр.Вълчедръм	2
ДГ „ Калинка“	с.Септемврийци	-
ДГ „ Светулка“	с.Мокреш	-
ДГ „ Мечо Пух“	с.Златия	-
ДГ „ Щастливо детство“	с..Долни Цибър	-
I ОУ „ Васил Левски“	гр.Вълчедръм	4
II ОУ „ Иван Вазов“	гр.Вълчедръм	12

ОУ „ Д-р Петър Берон“	с..Септемврийци	1
СУ „ Христо Ботев“	с..Долни Цибър	4
ПГ „ Димитър Маринов“	гр.Вълчедръм	2

Екипната работа с детето или ученика, педагогическите специалисти, и родителя е от съществено значение за постигане на набелязаните цели.
В процеса на обучение са използвани разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Учебното съдържание е адаптирано съобразно възможностите на децата/учениците. Прилагани са иновативни дидактически упражнения и игри. Педагогическите специалисти се стремят към изграждане на образователна среда, която е позитивна и трансформираща, а използваните ресурси - организирани.
За периодите на преустановено присъствено обучение са оползотворени възможностите за асинхронно обучение .
Постигнато е добро ниво на взаимодействие между ЕПЛР в детските градини и училищата с Регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО-Монтана, във връзка с одобряването или неодобряването на оценките на ЕПЛР. В образователните институции, в които няма експертен капацитет за изготвяне на оценка се използва ресурса на РЕПЛР. Учителите съвместно със специалистите от РЦПППО-Монтана изготвят доклади, карти за оценка на индивидуалните потребности, планове за подкрепа, индивидуални учебни планове и програми, становища, както и осъществяват периодично проследяване на напредъка в развитието на децата и учениците, провеждат консултации с родители и други специалисти.

4. Планиране и реализиране на дейности за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация с цел преодоляване на проблемно поведение и нарушение на дисциплината от деца и ученици.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемно поведение на учениците са осъществявани от педагогическите специалисти в училищата, както и от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) гр.Вълчедръм. Местната комисия е в тясно сътрудничество с училищата от общината, като съдейства за корекция на асоциално/рисково поведение, работи с деца, които са в рискова семейна или приятелска среда или са застрашени от отпадане от училище, оказва при нужда социална или възпитателна подкрепа чрез консултации, тренинги и беседи. МКБППМН организира и провежда образователни програми и кампании в училищата за превенцията на асоциално поведение, превенция на престъпността, агресията, насилието и др.
Дейностите по превенция и интервенция са разработени и прилагани въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, и се реализират от обособените в училищата на територията на общината Училищни комисии за превенция на тормоза, насилието и противообществените прояви сред учениците.

На институционално ниво комисиите и ръководствата са в тясно сътрудничество с Местната комисия за борба с противообществените прояви на

малолетните и непълнолетните към Община Вълчедръм. Традиционно в началото на всяка учебна година във всички класове от учениците и класните ръководители се изготвят правила на класа. В часовете на класа се разглеждат теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование. Провеждани са кампании срещу агресията и тормоза в училище, анкети, съгласно алгоритъма на Механизма за противодействие на училищния тормоз.

При провеждането на часовете учениците са запознати с различните форми на насилие и техниките за тяхното предотвратяване.

Организирани и проведени съгласно спортния календар, и съобразно действащите противоепидемични мерки редица спортни събития за утвърждаване на принципите на честната игра и ненасилие.

В образователните институции се прилагат ефективни форми и методи за комуникация между училището и семейството. Ръководствата на образователните институции полагат усилия за повишаване информираността на родителите. В детските градини и училищата има изградена добра и действаща система за работа с родителите. На родителската общност е предоставена информация за функциите на психолога, логопеда, рехабилитатора на слуха и говора при осъществяване на психо-социалната рехабилитация и рехабилитация на комуникативните нарушения. Родителите се информират от класният ръководител за поведението в училище и резултатите от учебния процес. При необходимост се отзовават за срещи - разговори. Работата с родители включва родителски срещи в началото на учебната година запознаване с правилата за дейността в училище и новости в нормативната уредба, разискване на теми, отнасящи се до етичното, здравното и екологичното образование на децата; в края на първия и втория срок – информиране на родителите по отношение на обучителни трудности, информиране на родителите за напредъка на или изоставането в личното развитие на учениците със специални образователни потребности(СОП), за възможностите за продължаване на образованието им. Дадени са възможности за професионална подготовка на ученици със СОП в ПГ „Димитър Маринов“ гр.Вълчедръм, като е разработен учебен план с възможност за придобиване на I степен на професионална квалификация след завършен първи гимназиален етап. Своевременно се информират родителите на деца в риск от отпадане от образователната система и предприемане на мерки, консултиране със специалист, работа по случай и др. В детските градини родителите се запознават с всички решения на екипите, които използват разнообразни средства като – консултации; родителски срещи; открити моменти от живота на детето в детската градина – учебни ситуации; празници и развлечения.

В училищата са въведени и се използват електронни дневници, чрез личните им формати родителите получават ежедневна връзка за оценките, отсъствията, похвалите или забележките на своите деца. Чрез тренинги, игрови форми, решаване на казуси и др. се прилагат иновативни подходи за справяне с гневните изблици и напрежението, решаване на възникналите проблеми и конфликтните ситуации без провокиране на ново напрежение.

5. Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране.

Заниманията по интереси имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на децата и учениците от живота в детската градина и училището и ограничаване на преждевременното напускане на училище. Те осмислят свободното време на учениците чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително деца и ученици с идентифицирани потребности от специфична подкрепа, деца и ученици в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие. Тези занимания повишават мотивацията за участие в образователния процес и допринасят за развиване на знания, умения и компетентности.

В рамките на отчетния период извънкласните и извънучилищни форми по занимания, интереси и спорт не бяха максимално оползотворени поради епидемичната обстановка в страната. Голяма част от планираните дейности, инициативи и мероприятия бяха проведени в електронна среда. С цел опазване живота и здравето на децата и учениците, провеждането на училищни ученически игри по лека атлетика и колективни спортове – футбол, баскетбол, народна топка с включени ученици със СОП бе осъществено в тесен кръг и без публика, и при стриктно спазване на насоките и указанията на Министерство на здравеопазването (МЗ) и Министерство на образованието и науката (МОН).

Честването на патронни празници, провеждането на кулинарни състезания, седмица на професионалното образование, както и публични изяви на групите за извънкласни дейности по проекти – на класно и училищно ниво бе осъществено при строго спазване на действащите към момента на провеждане на мероприятието противоепидемични мерки – присъствено или онлайн.

Таблица 2: Осъществена обща подкрепа за личностно развитие на ученици-занимания по интереси включени в проекти

Наименование на институцията	Име на проекта/НП	Вид програма
I ОУ „ Васил Левски“	Участвай и променяй- родителят,активен партньор и училищния живот	По национална програма на МОН
	Културните институции като образователна среда	По национална програма на МОН
	Библиотеките като съвременна образователна среда	По национална програма на МОН
	Подкрепа за успех	По програма на МОН/ЕСФ
	Равен достъп до училищно образование в условие на кризи	По програма на МОН/ЕСФ
	Всеки ученик ще бъде отличник	В сътрудничество с НПО
	Проектна дейност съвместно с Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)	
II ОУ „ Иван Вазов“	Образование за утрешния ден	По програма на МОН/ЕСФ
	Проект BG 05M20P001-3.018-0001 Подкрепа за приобщаващо образование	По програма на МОН/ЕСФ
	Проект BG 05M20P001-5.001-0001 Равен	

	достъп до училищно образование в условие на кризи Проектна дейност съвместно с Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)	По програма на МОН/ЕСФ
ОУ „ Д-р Петър Берон“	Подкрепа за успех	По програма на МОН/ЕСФ
СУ „ Христо Ботев“	Равен достъп в условията на кризи Подкрепа за успех	По програма на ЕС/други По програма на МОН/ЕСФ
ПГ „ Димитър Маринов“	Подкрепа за успех	По програма на МОН/ЕСФ

6. Подкрепа на децата и учениците чрез развитие на дарбите и талантите на ниво образователни институции. Прилагане на системи за поощрения и награждаване на децата и учениците на училищно, общинско и областно ниво.

Децата и учениците с изявени дарби са участвали в различни национални и общински изяви - състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други в повечето случай онлайн. Използвани са всички възможности за включване в програми и проекти, насочени към стимулиране на изявите и подобряване на постиженията на децата и учениците. Сформирани са групи за лятна работа.

Изкуството и спортът са не само начин за възпитание на децата, те допринасят за изграждането на тяхната морална и ценностна система. Въпреки периодите на преустановяване на присъственото обучение, в училищата, детските градини и ЦПЛР – ОДК през 2021 г. са функционирали групи по интереси от направления Наука и техника, Изкуства, Спорт: народни песни(състав), народни танци (клуб), автентични народни танци (клуб), рисуване (клуб), балет (школа), художествено слово (клуб). На децата и учениците е предоставена възможност за придобиване на нови знания и умения, организирани са дискусии, изготвяни са презентации за развитието и опазването на околната среда, развивани и надграждани са умения за здравословен начин на живот. Участниците активно са включвани в разнообразни проектни дейности. В подкрепа за личностното развитие на децата и ученици с изявени дарби в община Вълчедръм са работили квалифицирани специалисти в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт. В резултат на участието на деца и ученици в различни вътрешно училищни, общински или национални изяви – състезания, конкурси, олимпиади, изложби и други, има и класирани на призови места, получили отличия за значими постижения и други морални и материални награди. Награди от някои от конкурсите : национален конкурс за рисунка „Малките нашенци“ – гр.Казанлък, конкурс „Децата и вярата“- гр.Бургас, национален фолклорен конкурс „ Напеви от северозапада“ – гр.Монтана, арт фестивал „ Сезони“ гр.Бургас, национален конкурс „ Орфееви таланти“ – гр.Пловдив, „Бронзова лира на Орфей“ – клуб Автентични народни танци и др.

7. Дейности за кариерно ориентиране и консултиране на учениците за професионална реализация на пазара на труда.

Структурата на пазара на труда в последните години наложи професионалното образование като един от ключовите фактори за стабилността и просперитета на нацията.

Във всяко основно училище на територията на общината ни се провеждат разнообразни дейности и инициативи по професионално ориентиране. В училищата, осъществяващи професионално обучение се провежда седмица на професиите, в която ученици от различни професии могат да предложат различни дейности по изучаваните професии. ПГ „ Димитър Маринов“ гр.Вълчедръм съвместно с кариерните консултанти от ЦПЛР – ОДК „ Ние врабчетата“ гр.Монтана са предоставили на учениците от 8-12 клас въпросници , свързани с кариерното ориентиране. За учениците от 12 клас в часа на класа са разгледани 10 теми, свързани с реализацията на пазара на труда на тема: „ Моето първо работно място“.

Община Вълчедръм се стреми да осигури на своите ученици пълноценни възможности за получаване на професионално образование, чрез разширяване на кръга от предлаганите професии, и модернизирането му с всяка изминала година план – приема се ръководи от нуждите на пазара на труда и обновяването му с нови и вече с традиции специалности за нашата гимназия и средно училище.

Проведени са „Ден на кариерното ориентиране“, „Мениджър за един ден“ обучения по предприемачество в училищата чрез игри, осигурени са възможности за директно наблюдение чрез посещение на производства и производствени цехове, пряк контакт и събеседване с хора от различни професии и др. В училищата, осъществяващи професионално обучение, са организирани седмица на професиите, дни на отворените врати, на които ученици от различни професии представят различни дейности по усвояваните професии. Организирани са кръгли маси и работни срещи с работодатели, партньори, ученици, родители, Училищно настоятелство и Обществен съвет – на училищно и общинско ниво. Във всички училища са организирани дискусии с родителите и подлежащите на задължително образование, с цел продължаване на образованието им в средни училища. На учениците със СОП и техните родители е предоставена изчерпателна и пълна информация относно възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование съвместно с РЦПППО - Монтана.

8. Намаляване на дела на преждевременно напусналите ученици образователната система.

Всички образователни институции на територията на община Вълчедръм са прилагали ефективно работещ механизъм както за взаимодействие при работа в случаи на деца жертви, или в риск от насилие, така и целенасочени усилия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система ученици. Високо е оценено и значението на ранното детско развитие и качественото предучилищно образование като фактор за предотвратяване на отпадането от образователната система. Осигурена е адекватна подкрепяща среда при идентифицираните случаи на деца и ученици. Приоритетна задача на образователните институции е превръщането на детето/ученика в активен участник в дейностите по подкрепа за личностно развитие. Всяка образователна

институция има разработена програма за предотвратяване на отпадането, съобразена със спецификата на своите деца/ученици, и я прилага съобразно нормативната рамка. Осигурен е равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование, включително и чрез проектни дейности.
Пълноценно са използвани възможностите, предоставени от целодневната организация на учебния ден, столовото хранене, организиран е безплатен транспорт за учениците от други населени места, обучавани на територията на община Вълчедръм.
Училищните ръководства и Община Вълчедръм са положили усилия за ограничаване броя на учениците, не посещаващи училище. Ефективни и координирани са взаимодействията по ПМС № 100 за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. На територията на Община Вълчедръм функционират два екипа, сред чиито членове са представители на Община Вълчедръм, Детска градина/Училище, Участък – Вълчедръм, Държавна агенция „Закрила на детето“, МКБППМП, обществени възпитатели. Контрол, координация и сътрудничество по конкретни случаи на напускане на образователната система на ученици, подлежащи на задължително обучение упражнява РУО Монтана. Обходите по домовете на деца и ученици съвместно с горе изредените институции за оказване на подкрепа, за връщането им в училище, продължават през цялата година. Деца и ученици, които не са открити на посочените адреси и няма информация за тях са предложени мерки за откриване на постоянния им адрес и справка за местоживеене, които се извършва в интегралната информационна система на МВР. Деца и ученици, които не желаят да посещават учебни занятия, поради социални и други причини за тях са предложени мерки свързани с дейността на Дирекция „ Социално подпомагане“. Работи се и с ученици в риск от отпадане. Мерките, които директорите на училища предприемат за намаляване на отпадналите ученици са: изпращане на уведомителни писма, провеждане на родителски срещи, насочване към консултации и психологическа и педагогическа подкрепа, индивидуална работа, провеждане на разговори и беседи на теми, свързани с личната отговорност и други.
В рамките на отчетния период благотворителните дейности за ученици в социален риск от изключване също са съобразени с действащите противоепидемични мерки, и са сведени до дарения от дрехи и учебни пособия за социално слаби ученици.
Институциите, в рамките на своите правомощия, по отделно водят активна политика за предотвратяване на напускане на образователната система и връщането на учениците в нея, кметовете и кметски наместници от Община Вълчедръм оказват пълно съдействие на членовете на екипите за обхват, които често през изминалата година работят и съвместно.
В случаите на дете в риск се прилага Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца-жертви или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция, който регламентира конкретните задължения на ангажираните субекти в случаите, при които е необходима кризисна интервенция. Механизмът обединява ресурсите и усилията на ОЗД, представителите на общината, РУ на МВР; РЗИ; личен лекар на детето; РУО на МОН; училище; детска градина; МКБППМН; съд; прокуратура, доставчик на социална услуга и др. Институциите водят активна политика в рамките на

своите правомощия за превенция на рисково поведение и подкрепа на децата и учениците в риск.

В основните училища, ПГ „Д. Маринов“ и СУ „Хр. Ботев“ се работи активно и по превенция за предотвратяване на ранните бракове в ромските общности – провеждат се лекции, беседи.

Оперативна цел 2: Повишаване капацитета на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици.

1. Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

След оценяване на индивидуалните потребности на учениците, с идентифицирана необходимост от допълнителна подкрепа, образователните институции осигуряват ресурсни учители за краткосрочна и/или дългосрочна допълнителна подкрепа на децата и учениците със СОП по реда, определен от нормативната уредба – назначени в училището, или от РЦППО-Монтана специалисти - логопеди, психолози. В началото на всяка учебна година във всяка образователна институция е изготвян и актуализиран План за квалификационната дейност на педагогическите специалисти, който е неразделна част от Годишния план за дейността на институциите. Добрата координираност в екипната работа между преподавателите от начален и прогимназиален етап, дава положителни резултати при навременното откриване на проблеми в учебно-възпитателната работа и своевременното им отстраняване. Изградените информационни канали подпомагат ефективния обмен на информация между учителите по предмети и учителите в Целодневна организация на учебния процес (ЦОУП).

На територията на общината само II ОУ „Иван Вазов“ използва собствени квалифицирани специалисти **(**ресурсен учител, психолог и логопед) за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.Останалите образователни институции използват услугите на специалистите от РЦППО-Монтана.

Всички образователни институции на територията на общината са обезпечени с правоспособни, мотивирани и квалифицирани учители.

На територията на общината няма въведени практики за назначаване на помощници на учителя при повече от три деца или ученици в групата/паралелката.

2. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите, за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

Утвърдени са практики за предоставяне на методическа подкрепа на учителите-членове на ЕПЛР в детските градини и училищата от специалистите на Регионалния екип за подкрепа за личностно развитие към РЦППО-Монтана. Осигурявана е методическа подкрепа и обучение на педагогическите специалисти от детските градини за ранно разпознаване на риска от обучителни затруднения. Използвани са професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги в общността в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение. Споделят се добри практики, проблеми, опит и идеи.

На педагогическите специалисти регулярно е предоставяна информация за наличните квалификационни възможности. През 2021 година повечето от тях са

участвали в квалификационна дейност, за което са получили и съответен сертификат. Повишаването на квалификацията им за придобиване и усъвършенстване на компетентности, за идентифициране на потребностите и предоставяне на обща и допълнителна подкрепа са осъществявани съобразно планираните от всяка институция квалификационни дейности, дори в условията на пандемия. Голяма част от обученията са проведени в електронна среда.

3. Сътрудничество и взаимодействие между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.

Организирани са работни срещи както в присъствена, така и в електронна среда за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти – на училищно и регионално ниво.

Оперативна цел 3: Подобряване на материалните условия и достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

1. Подобряване на достъпната архитектурна и физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците.

В преобладаващата част от институциите на територията на общината като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците не е осигурена достъпна архитектурна среда.

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование в община Вълчедръм предоставят условия за равен достъп до образование за децата и учениците чрез обща обезпеченост на средата, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебни програми и учебно съдържание, технически средства, дидактически материали, методики и специалисти.

Във всички учебни заведения има физкултурни салони, спортни площадки и съоръжения; осигурено е медицинско обслужване и медицински кабинети в детските градини и училищата; организирано е хранене във всички образователни институции с целодневна организация на учебния ден; наличен е транспорт към всички образователни институции, в които са обучавани деца от други населени места.

2. Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции.

През последните години, чрез реализиране на проекти и програми, са реализирани подобрения по функционалността на материалната база, като приоритет в следващата година е оборудването на кабинети за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП. Създаден и оборудван кабинет за ресурсно подпомагане има само във II ОУ „Иван Вазов“, гр. Вълчедръм.

Класните стаи и санитарните възли не са пригодени за ползване от деца и ученици с увреждания.

Изградени съоръжения за достъпност на входовете и рампи, асансьори и адаптирани санитарни възли, адаптирани на детски площадки и съоръжения за игра има в детска градина „Калинка“, с. Септемврийци.

Полагат се нужните усилия за опазване състоянието на асфалтовите настилки и съоръжения за игра на откритите спортни площадки в детските градини и училища .

Оперативна цел 4: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес /деца и ученици, педагогически специалисти и родители/ и междуинституционално партньорство за осигуряване на необходимата подкрепа.

1. Развитие на ефективни форми на сътрудничество и взаимодействие с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със специални образователни потребности.

Една от приоритетните дейности на образователните институции е развитието и повишаването на ефективността на партньорството с родителите. Комуникацията с тях се осъществява посредством информационни канали, включващи учителя на групата или класния ръководител. Работата с родителите е интензивна и широко обхватна. В рутинната си част се свежда до: организиране и провеждане на родителски срещи за повишаване информираността на родителите; разисквания по теми, отнасящи се до етичното, здравно и екологично образование на децата и др. за повишаване на капацитета на родителите и пълноценно упражняване на родителските им права и отговорности. Родителите получават и информация за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас.

2. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби.

Децата с изявени дарби са национално богатство и независим ресурс за развитието на нацията. Създаването на възможности за разкриване, развиване и реализиране на потенциала на детето/ученика е една от първостепенните задачи за училищното образование и възпитание.През отчетната година допълнителна подкрепа е предоставяна на деца и ученици с трайни способности и постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, като техните родители са консултирани и насочвани към съответните специалисти за по-нататъшно развитие на потенциала на децата. На територията на община Вълчедръм през отминалата година е подобрена комуникацията между спортните клубове, центровете за кариерно ориентиране, общината и образователните институции.

Оперативна цел 5: Сътрудничество с НПО и гражданското общество за подобряване на обществената информираност и съпричастност към целите и принципите на приобщаващото образование.

1. Дейности, насочени към местната общественост за повишаване на информираността по посока приобщаване на децата и учениците със специални образователни потребности в живота на общността.

Прилагането на принципите на приобщаващото образование е осъществявано със съдействието на институциите, предлагащи социални услуги за деца.

Изградени са реални партньорства с външни на училищата служби, организации и специалисти.

В рамките на отчетния период са проведени разяснителни кампании, както и индивидуални срещи чрез които заинтересованите пряко страни да получат максимално изчерпателна информация относно същността и механизмите, по които протичат процесите на приобщаване, техният смисъл, както и за изграждане на реалистична нагласа относно очаквания ефект от приложените дейности. В основата на инициираните кампании стои идеята, че всяко дете със специални нужди има реални възможности да води пълноценен и сравнително независим живот, стига да бъдат оптимално оползотворени възможностите на навреме идентифицираната потребност от подкрепа. Специалистите, членове на ЕПЛР и РЕПЛР са положили усилия за преодоляване на негативните стереотипи и съществуващите дискриминационни нагласи както спрямо различните етноси, така и спрямо децата с увреждания сред родителските общности. Основната цел на провежданите срещи е за постигане на задоволителни нива на търпимост, толерантност и съпричастност у родителите на деца без специални образователни потребности. В рамките на периода са организирани благотворителни акции в подкрепа на децата в неравностойно положение.

През 2021 година съвместните дейности между училища, детски градини, община, ЦПЛР-ОДК, НПО и всички заинтересовани в процеса на приобщаващия процес страни са осъществени съобразно действащите противоепидемични мерки. Дейностите по защита правата на децата и осигуряването на най-добри условия за социализацията и обучението им, е осъществявана в тясно взаимодействие и сътрудничество с Община Вълчедръм, образователните институции, Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето” в качеството им на заинтересовани страни. Част от дейностите са и за превенция с фокус понижаване на нивата на регистрираната детска престъпност, са резултат от съвместната работа на заинтересованите страни с МКБППМН и РЗИ.

Осъществените дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците през учебната 2020/2021 година на територията на община Вълчедръм са в съответствие с нормативната уредба за приобщаващо образование.